

INDHOLD

Bind 1

Ditlev Tamm:
Montesquieu og lovenes ånd
Oversætterens forord
Forfatterens forerindring
Fortale

Første del

1. BOG

Om lovene i almindelighed

1. Om lovene i deres forhold til de forskellige væsener	...	3
2. Om naturens love	...	5
3. Om positive love	...	7

2. BOG

Om de love som afledes direkte af regeringsformens art

1. Om de tre forskellige regeringsformers natur	...	10
2. Om den republikanske styreform og de love der
knytter sig til demokratiet	...	10
3. Om de love der knytter sig til den aristokratiske
styreformers natur	...	15
4. Om lovene set i sammenhæng med den
monarkiske styreformers natur	...	18
5. Om de love der knytter sig til den despotiske
stats natur	...	20

3. BOG

Om grundprincipperne i de tre regeringsformer

1. Forskellen mellem regeringsformens natur og dens grundprincip	22
2. Om de forskellige regeringsformers grundprincipper	22
3. Om demokratiets grundprincip	23
4. Om den aristokratiske regeringsforms grundprincip	25
5. At dyd ikke er grundprincippet i den monarkiske styreform	26
6. Hvorledes man bøder på dyden i et monarki	27
7. Om monarkiets grundprincip	28
8. At æren ikke er de despotiske staters grundprincip	29
9. Om grundprincippet for den despotiske regeringsform	29
10. Forskellen på lydighed under de moderate regeringsformer og under de despotiske	30
11. Overvejelser angående alt dette	32

4. BOG

At lovene for opdragelse bør have forbindelse med regeringsformens grundprincipper

1. Om lovene for opdragelse	33
2. Om opdragelsen i monarkier	33
3. Om opdragelsen i et despoti	36
4. Forskellen mellem opdragelsens virkninger hos de gamle og hos os	37
5. Om opdragelsen under den republikanske regeringsform	38
6. Om nogle af de græske institutioner	39
7. Om de tilfælde hvor disse særlige institutioner kan være gode	41
8. Forklaring på et af de gamles paradokser angående de gode sæder	42

5. BOG

At de love som lovgiveren udsteder, bør passe til regeringsformens grundlag

1. Tanken med denne bog	45
2. Hvad der forstås ved dyd i den politiske stat	45
3. Hvad kærligheden til republikken er i et demokrati	46
4. Hvorledes man opvækker kærlighed til lighed og nøjsomhed	47
5. Hvorledes lovene opretter lighed i et demokrati	48
6. Hvorledes lovene bør bevare nøjsomheden i et demokrati	51
7. Andre midler til fremme af demokratiets grundprincipper	52
8. Hvorledes lovene bør forholde sig til grundprin- cippet for regeringsformen i et aristokrati	55
9. Hvorledes lovene forholder sig til deres grundprincip i monarkiet	59
10. Om den hurtige forretningssgang i et monarki	60
11. Om den monarkiske regeringsforms fremragende egenskaber	61
12. Fortsættelse af samme emne	63
13. Despotismens idé	63
14. Hvorledes lovene forholder sig til grundprincippet i det despotiske styre	63
15. Fortsættelse af samme emne	68
16. Om overdragelse af magt	70
17. Om gaver	72
18. Om de belønninger herskeren giver	73
19. Yderligere konsekvenser af de tre regerings- formers grundprincipper	74

6. BOG

Følgerne af de forskellige regeringsformers grundprincipper med hensyn til de borgerlige og strafferetlige loves enkelhed, dommenes form og straffenes art

1. Om den privatretlige lovgivnings enkelthed under de forskellige styreformer	78
2. Om kriminallovgivningens enkelthed under de forskellige styreformer	80
3. Under hvilke regeringsformer og i hvilke tilfælde man bør dømme efter lovens bogstav	82
4. Om måden hvorpå domme udfærdiges	82
5. De styreformer hvor regenten kan være dommer	84
6. Om at ministrene i et monarki ikke bør dømme	87
7. Om det at der kun er en eneste embedsmand	87
8. Om anklager under de forskellige styreformer	88
9. Om straffenes strengthed under de forskellige regeringsformer	89
10. Om de gamle franske love	90
11. Når et folk er rigt på dyder, behøves kun få straffe	90
12. Om straffenes indflydelse	91
13. Om japanske loves utilstrækkelighed	93
14. Om det romerske senats ånd	95
15. Om de romerske love set i forhold til straffene	96
16. Om det rette forhold mellem forbrydelse og straf	98
17. Om tortur eller pinligt forhør af forbrydere	99
18. Om økonomiske straffe og korporlige straffe	100
19. Om talionsprincippet	101
20. Om at straffe fædre i deres børns sted	101
21. Om fyrstens barmhjertighed	102

7. BOG

Følger af forskelle i de tre regeringsformers grundprincipper med hensyn til lovgivning om luksusforbrug, luksus og kvindens stilling

1. Om luksus	104
2. Om love mod luksusforbrug i demokratier	106
3. Om love mod luksusforbrug i et fåmandsvælde	107
4. Om love mod luksusforbrug i monarkier	107
5. Hvornår love mod luksusforbrug er nyttige i et monarki	109
6. Om luksus i Kina	110

7. Den skæbnesvangre følge af Kinas luksus	111
8. Om offentlig afholdenhed	112
9. Om kvindernes stilling under de forskellige regeringsformer	113
10. Om husretten hos romerne	114
11. Hvorledes de romerske institutioner forandrede med regeringsformen	115
12. Om kvindernes umyndighed hos romerne	116
13. Om de straffe kejserne indførte mod kvinders udskejelser	116
14. Romerske love mod luksusforbrug	118
15. Om medgift og ægteskabelige fordele i de forskellige forfatninger	119
16. En smuk skik blandt samniterne	119
17. Om kvinder som regenter	120

8. BOG

Om fordærvelse af de tre regeringsformers grundlag

1. Hovedtanken i denne bog	121
2. Om fordærvelse af demokratiets grundlag	121
3. Om den yderligtgående lighedsånd	123
4. En særlig årsag til folkets fordærv	124
5. Om fordærvelse af det aristokratiske styres grundlag	124
6. Om fordærvelse af monarkiets grundlag	126
7. Fortsættelse af samme emne	126
8. En fare for fordærvelse af grundlaget for den monarkiske regeringsform	127
9. I hvor høj grad adelen er tilbøjelig til at forsvare tronen	128
10. Om fordærv af despotiets grundlag	128
11. Naturlige virkninger af gode og af fordærvede grundprincipper	129
12. Fortsættelse af samme emne	130
13. Edsaflæggelsens virkning hos et moralsk folk	131
14. Hvorledes den mindste forandring i forfatningen medfører grundprincippernes ødelæggelse	132

15. Meget effektive midler til at bevare de tre grundprincipper	133
16. Republikkens særlige egenskaber	133
17. Monarkiets særlige egenskaber	134
18. At monarkiet i Spanien var et særtilfælde	135
19. Den despotiske regeringsforms særlige egenskaber	135
20. Konsekvensen af de forudgående kapitler	136
21. Om kejserriget Kina	136

Anden del

9. BOG

Om lovene set i deres forhold til forsvarsstyrken

1. Hvorledes republikker sørger for deres sikkerhed	141
2. At føderationen bør være sammensat af stater af samme slags, især af republikanske stater	142
3. Andre ting der kræves i en føderativ republik	143
4. Hvordan de despotiske stater sørger for deres sikkerhed	144
5. Hvordan et monarki sørger for sin sikkerhed	144
6. Om staternes forsvarsstyrke i almindelighed	145
7. Overvejelser	146
8. Tilfælde hvor en stats forsvarsstyrke er mindre end dens angrebsstyrke	147
9. Om staternes relative styrke	147
10. Om nabostatens svaghed	148

10. BOG

Om lovene i deres forhold til den offensive styrke

1. Om den offensive styrke	149
2. Om krig	149
3. Om retten til erobring	150
4. Nogle af det besejrede folks fordele	152
5. Gelon, kongen af Syrakus	153
6. Om en republik som erobrer	154

7. Fortsættelse af samme emne	155
8. Fortsættelse af samme emne	155
9. Om et monarki der erobrer sine naboer	156
10. Om et monarki der erobrer et andet monarki	157
11. Om det besejrede folks skikke	157
12. Om en af Kyros' love	157
13. Karl XII	158
14. Alexander	159
15. Nye midler til at bevare det erobrede	163
16. Om en despotisk stat som erobrer	163
17. Fortsættelse af samme emne	164

11. BOG

Om de love der former den politiske frihed i dens forhold til forfatningen

1. Grundtanke	165
2. Forskellige betydninger der tillægges ordet frihed ...	165
3. Hvad frihed er	166
4. Fortsættelse af samme emne	166
5. Om forskellige staters formål	167
6. Om Englands forfatning	167
7. Om de monarkier vi kender	179
8. Grunden til at man i antikken ikke havde en særlig klar forestilling om monarkiet	179
9. Aristoteles' tankegang	180
10. Andre statskyndiges tankegang	181
11. Kongerne i Grækenlands heroiske tider	181
12. Om de romerske kongers styre og om hvordan de tre myndigheder var fordelt i Rom	182
13. Almindelige overvejelser angående Roms tilstand efter kongernes fordrivelse	184
14. Hvorledes fordelingen af de tre myndigheder be- gyndte at forandres efter fordrivelsen af kongerne ...	186
15. Hvordan Rom, midt under republikkens blomstring, pludselig mistede sin frihed	188
16. Om den lovgivende myndighed i den romerske republik	189

17. Om den lovgivende myndighed i den samme republik	190
18. Om den dømmende myndighed i det romerske styre	192
19. Om styret i de romerske provinser	198
20. Slutning på denne bog	200

12. BOG

Om de love der skaber den politiske frihed i dens forbindelse med borgeren

1. Tanken med denne bog	201
2. Om borgerens frihed	202
3. Fortsættelse af samme emne	203
4. Om at friheden begunstiges af straffenes art og af deres forholdsmæssige størrelse	203
5. Om visse anklager som kræver særligt mådehold og forsigtighed	206
6. Om forbrydelse imod naturen	207
7. Om majestætsfornærmelse	208
8. Om den slette anvendelse af udtrykkene helligbrøde og majestætsfornærmelse	209
9. Fortsættelse af samme emne	210
10. Fortsættelse af samme emne	211
11. Om tanker	212
12. Om åbenmundethed	212
13. Om skrifter	214
14. Blufærdighedskrænkelser ved straf for forbrydelser	215
15. Om frigivelse af en slave for at han kan anklage sin herre	215
16. Om bagtalelse i forbindelse med majestætsfornærmelse	216
17. Om afsløring af sammensværgelser	216
18. Om hvor farligt det er at straffe højforræderi for hårdt i republikker	217
19. Hvorledes man ophæver brugen af friheden i en republik	219

20. Om love der i en republik fremmer borgerens frihed	220
21. Om lovenes grusomhed mod skyldnere i en republik	220
22. Om forhold der angriber friheden i et monarki	222
23. Om spioner i et monarki	223
24. Om anonyme breve	223
25. Om den måde hvorpå et monarki styres	224
26. I et monarki bør fyrsten være til at få i tale	225
27. Om monarkens sædelige liv	225
28. Om de hensyn monarker skylder deres undersåtter	226
29. Om civilretlige love der kan tilføre et despotisk styre en smule frihed	226
30. Fortsættelse af samme emne	227

13. BOG

Om sammenhængen mellem skatteopkrævningen, de offentlige indtægters størrelse og friheden

1. Om statens indtægter	229
2. Om at det er en misforståelse at mene at store skatter i sig selv er et gode	230
3. Om skatter i lande hvor en del af folket er stavnsbundet	230
4. Om en republik i et sådant tilfælde	231
5. Om et monarki i et sådant tilfælde	231
6. Om en despotisk stat i et sådant tilfælde	231
7. Om skatter i lande hvor stavnsbåndet ikke findes	232
8. Hvordan man bevarer illusionen	234
9. Om en dårlig form for skat	234
10. Om at skatternes størrelse er afhængig af styreformen	235
11. Om straffe for skattesvig	235
12. Sammenhængen mellem skatternes størrelse og friheden	236
13. Under hvilke styreformer skatterne kan tænkes at stige	237

14. Om at skatternes natur står i forbindelse med styret	237
15. Misbrug af friheden	238
16. Om muhamedanernes erobringer	239
17. Om forøgelse af troppestykkerne	240
18. Om eftergivelse af skatter	240
19. Hvad er mest rimeligt for fyrsten og for folket: bortforpagtning af skatter eller direkte skatter?	241
20. Om skatteopkræverne	243

Tredje del

14. BOG

Om lovene og deres forhold til naturen og klimaet

1. Grundtanke	247
2. De store forskelle mellem mennesker under forskellige klimatiske forhold	247
3. Modsætninger i visse sydlige folkeslags karakter	251
4. Årsagen til religionens, sædernes, skikkernes og lovenes uforanderlighed i Orienten	252
5. Om at de dårlige lovgivere er dem som har be- gunstiget de klimabestemte laster, og de gode er dem som har bekæmpet dem	252
6. Om jordens dyrkning under de varme himmelstrøg	253
7. Om munkevæsenet	253
8. En god skik i Kina	254
9. Midler til fremme af fliden	254
10. Love som har forbindelse med folkets ædruelighed ...	255
11. Om love som har forbindelse med sygdomme der skyldes klimaet	256
12. Om love mod selvmord	258
13. Virkninger af klimaet i England	259
14. Andre virkninger af klimaet	260

15. Om den forskellige tiltro lovene har til folk, alt efter klimaet	261
--	-----

15. BOG

Hvorledes lovene om slaveri i samfundet forholder sig
til klimaet

1. Om det civile slaveri	263
2. Slaveriets oprindelse ifølge de romerske retslærdes skrifter	264
3. En anden oprindelse til retten til at holde slaver	266
4. Endnu en oprindelse til det at holde slaver	266
5. Om negerslaveriet	267
6. Den egentlige oprindelse til retten til at holde slaver	268
7. Endnu en oprindelse til retten til at holde slaver	268
8. Slaveriets unyttighed blandt os	269
9. Om nationer hvor den borgerlige frihed er almindeligt indført	270
10. Forskellige former for slaveri	271
11. Om hvad lovene bør gøre med hensyn til slaveri	271
12. Misbrug af slaveriet	272
13. Faren ved at have mange slaver	273
14. Om bevæbnede slaver	273
15. Fortsættelse af samme emne	274
16. Forholdsregler som bør træffes i et moderat styre	275
17. Ordninger som bør indføres mellem herren og slaverne	276
18. Om frigivelse af slaver	278
19. Om frigivne og eunukker	279

16. BOG

Hvorledes lovene om trældom i hjemmet forholder
sig til klimaet

1. Om trældom i hjemmet	281
2. I syden er der en naturlig ulighed mellem de to køn	281

3. Om at polygami afhænger meget af hustruernes underhold	283
4. Om polygami og de forskellige omstændigheder derved	283
5. Årsagen til en lov blandt malabarerne	284
6. Om polygami i sig selv	285
7. Om ligelig behandling ved polygami	286
8. Om kvinders adskillelse fra mænd	286
9. Sammenhængen mellem hjemmets styre og politik	287
10. Grundlaget for Orientens moral	287
11. Om huslig trældom uafhængig af polygami	289
12. Om den naturlige blufærdighed	290
13. Om jalousi	290
14. Om ledelsen af husholdningen i Orienten	291
15. Om skilsmisse og forskydelse	291
16. Om skilsmisse og forskydelse hos romerne	293

17. BOG

Hvorledes den politiske trældoms love forholder sig til klimaet

1. Om politisk trældom	296
2. Forskelle mellem folkeslagene hvad mod angår	296
3. Om klimaet i Asien	297
4. En følge af dette	299
5. Når folkeslagene fra det nordllige Asien og fra Nordeuropa foretog erobringer, var virkningerne af erobringerne ikke de samme	300
6. Endnu en fysisk grund til Asiens trældom og Europas frihed	301
7. Om Afrika og Amerika	302
8. Om imperiets hovedstad	302

18. BOG

Om lovenes forhold til terrænets og jordbundens natur

1. Hvorledes jordbundens natur påvirker lovene	303
---	-----

2. Fortsættelse af samme emne	304
3. Hvilke lande er de bedst opdyrkede	304
4. Andre virkninger af landets frugtbarhed og ufrugtbarhed	305
5. Om øboer	306
6. Om lande der er skabt ved menneskers flid	306
7. Om menneskeværker	307
8. Almindelige indbyrdes forhold mellem lovene	307
9. Om jordbundsforholdene i Amerika	307
10. Om befolkningstallet set i forhold til den måde hvorpå man skaffer sig livets ophold	308
11. Om vilde folkeslag og barbariske folkeslag	308
12. Om folkeretten blandt folkeslag som ikke dyrker jorden	309
13. Om borgerlig lovgivning blandt folkeslag som ikke dyrker jorden	309
14. Om den politiske tilstand hos folkeslag der ikke dyrker jorden	310
15. Om folkeslag der kender til brugen af penge	310
16. Om den borgerlige lovgivning hos folkeslag der ikke kender brugen af penge	311
17. Om politiske love hos folkeslag der ikke kender brugen af penge	311
18. Overtroens magt	312
19. Om arabernes frihed og tatarernes trældom	312
20. Om folkeretten hos tatarerne	313
21. Tatarernes borgerlige ret	314
22. Om en borgerlig lov blandt de germanske folkeslag	314
23. Om de frankiske kongers lange hår	320
24. Om de frankiske kongers ægteskaber	320
25. Childerik	321
26. Om de frankiske kongers myndighedsalder	321
27. Fortsættelse af samme emne	323
28. Om adoption hos germanerne	324
29. De frankiske kongers blodtørsthed	324
30. Om folkeforsamlinger hos frankerne	325
31. Om gejstlighedens autoritet under merovingerne ...	326

19. BOG

Om lovene set i forbindelse med de grundsætninger
som former en nations almene ånd, sæder og opførelse

1. Om denne bogs emne	327
2. Om hvor nødvendigt det er at sindene er forberedt til de bedste love	327
3. Om tyranni	328
4. Hvad man skal forstå ved "den almene ånd"	329
5. Hvor forsigtig man bør være med at forandre en nations almene ånd	329
6. At man ikke bør rette på alting	330
7. Om atthenerne og spartanerne	330
8. En virkning af det omgængelige humør	330
9. Om nationernes forfængelighed og hovmod	331
10. Om spaniernes karakter og om kinesernes	332
11. Overvejelse	333
12. Om opførelse og sæder i den despotiske stat	333
13. Om kinesernes opførelse	334
14. Hvilke midler er naturlige til at forandre en nations sæder og opførelse?	334
15. Det huslige styres indflydelse på politikken	335
16. Hvorledes nogle lovgivere har sammenblandet de principper som styrer menneskene	336
17. En særlig egenskab ved styret i Kina	337
18. Følger af det foregående kapitel	338
19. Hvorledes denne forening af religion, love, sæder og opførelse er opstået hos kineserne	339
20. Forklaring på et paradoks om kineserne	340
21. Hvorledes lovene bør stå i forhold til sæderne og opførelsen	341
22. Fortsættelse af samme emne	341
23. Hvorledes lovene følger sæderne	342
24. Fortsættelse af samme emne	342
25. Fortsættelse af samme emne	343
26. Fortsættelse af samme emne	343
27. Hvorledes lovene kan bidrage til at danne en nations sæder, adfærd og karakter	344

Bind 2

Fjerde del

20. BOG

Om lovenes forhold til handelen betragtet ud fra dens natur og forskelligartethed

Påkaldelse af muserne	3
1. Om handelens ånd	4
2. Om handelsånd	4
3. Om folkeslags fattigdom	5
4. Om handelen under de forskellige styreformer	6
5. Om folkeslag der har drevet mellemhandel	7
6. Nogle virkninger af en stor søfart	8
7. Den engelske handelsånd	9
8. Hvorledes man sommetider har hæmmet mellemhandelen	9
9. Om udelukkelse i handel	10
10. Indretning der egner sig for mellemhandel	11
11. Fortsættelse af samme emne	11
12. Om handelsfrihed	12
13. Hvad der ødelægger denne frihed	12
14. Om de handelslove som vedrører konfiskation af varerne	13
15. Om gældsfængsel	13
16. En smuk lov	14
17. En lov fra Rhodos	14
18. Om dommere i handelsanliggender	15
19. At fyrsten ikke bør drive handel	15
20. Fortsættelse af samme emne	16
21. Om adelens handel i et monarki	16
22. En speciel overvejelse	17
23. Nationer for hvilke det er ufordelagtigt at drive handel	18

21. BOG

Om lovenes forhold til handelen set i forbindelse med de omvæltninger den har været udsat for i verden

1. Nogle almindelige betragtninger	20
2. Om de afrikanske folkeslag	21
3. At de sydlige folkeslags behov er meget forskellige fra de nordliges	21
4. Den vigtigste forskel mellem de gamles handel og vore dages handel	22
5. Andre forskelle	22
6. Om de gamles handel	23
7. Om grækernes handel	28
8. Om Alexanders erobringstogt	31
9. Om de græske kongers handel efter Alexander	34
10. Om at sejle rundt om Afrika	39
11. Kartago og Marseille	41
12. Øen Delos. Mithridates	46
13. Om romernes talent for søfart	48
14. Om romernes handelstalent	49
15. Romernes handel med barbarerne	50
16. Om romernes handel med Arabien og Indien	51
17. Om handelen efter romernes ødelæggelse i Vesten	54
18. En særlig ordning	55
19. Om handelen efter at romerne var svækket i Østen	55
20. Hvorledes handelen i Europa overvandt barbariet	55
21. Opdagelsen af to nye verdener: Europas tilstand i forhold dertil	58
22. Om de rigdomme Spanien hentede fra Amerika	61
23. Et regnestykke	65

22. BOG

Om lovene set i forhold til brugen af mønt

1. Årsagen til brugen af mønt	66
2. Om møntens natur	67
3. Om fiktiv mønt	68

4. Om mængden af guld og sølv	69
5. Fortsættelse af samme emne	70
6. Grunden til at prisen på udlånsrenten faldt til det halve ved opdagelsen af Sydamerika	70
7. Hvorledes tingenes pris fastsættes når tegnene på rigdom varierer	71
8. Fortsættelse af samme emne	72
9. Om den relative knaphed på guld og sølv	73
10. Om vekselkurser	73
11. Om de mønttransaktioner romerne foretog	82
12. De omstændigheder hvorunder romerne foretog deres mønttransaktioner	83
13. Transaktioner angående mønten i kejsertiden	84
14. Hvorledes vekselkursen generer de despotiske stater	85
15. Sædvane i nogle lande i Italien	86
16. Om den hjælp staten kan hente hos bankierne	86
17. Om offentlig gæld	87
18. Om betaling af offentlig gæld	88
19. Om lån mod rente	89
20. Om ågerrenter af sølån	90
21. Om udlån på kontrakt og om åger hos romerne	90
22. Fortsættelse af samme emne	91
 23. BOG	
Om lovene set i den relation de har til indbyggertallet	
1. Om mennesker og dyr i forhold til deres arts formering	97
2. Om ægteskaber	98
3. Om børnenes stilling	99
4. Om familier	99
5. Om forskellige slags legitime hustruer	99
6. Om uægte børn under de forskellige styreformers	100
7. Om fædres samtykke til ægteskab	101
8. Fortsættelse af samme emne	102
9. Om piger	103

10. Hvad der gør at man bestemmer sig for ægteskab ...	103
11. Om styreformens hårdhed	103
12. Om antallet af piger og drenge i forskellige lande ...	104
13. Om havnebyer	105
14. Om afgrøder af jorden som kræver flere eller færre mand	105
15. Om indbyggertallet i forhold til håndværk	106
16. Om lovgiverens syn på menneskeslægtens forplantning	107
17. Om Grækenland og dets indbyggertal	107
18. Folkenes tilstand før romerne	109
19. Verdens affolkning	109
20. At romerne blev nødt til at skabe love til slægtens forplantning	110
21. Om de romerske love angående slægtens forplantning	110
22. Om udsættelse af børn	120
23. Om verdens tilstand efter romernes ødelæggelse ...	121
24. Forandringer i Europa med hensyn til indbyggertallet	122
25. Fortsættelse af samme emne	123
26. Konsekvenser	123
27. Om den lov der er indført i Frankrig for at opmuntre menneskeslægtens forplantning	123
28. Hvorledes man kan rette op på affolkningen	124
29. Om fattighuse	125

Femte del

24. BOG

Om lovenes forhold til den religion der er den gældende
i hvert land, set ud fra dens praksis og indhold

1. Om religioner i almindelighed	129
2. Bayles paradoks	130

3. At det moderate styre passer bedre til den kristne religion, og det despotiske styre bedre til muhamedanismen	131
4. Følger af den kristne religions karakter og af den muhamedanske religions	132
5. At den katolske religion passer bedre til et monarki og den protestantiske bedre til en republik	133
6. Et andet af Bayles paradokser	134
7. Om love angående fuldkommenhed i religionen	134
8. Om overensstemmelsen mellem moralens love og religionens	135
9. Om essenerne	135
10. Om den stoiske sekt	136
11. Om kontemplation	137
12. Om bod	137
13. Om forbrydelser der ikke kan sones	137
14. Hvorledes religionens styrke har indflydelse på de civile loves	138
15. Hvorledes de borgerlige love undertiden retter falske religioner	140
16. Hvorledes religionens love retter den politiske konstitutions mangler	141
17. Fortsættelse af samme emne	142
18. Hvorledes religionens love indvirker på de borgerlige love	142
19. At det ikke så meget er et dogmes sandhed eller falskhed der gør det nyttigt eller unyttigt for mennesker i den borgerlige stat, som det er den brug eller det misbrug man gør af det	143
20. Fortsættelse af samme emne	144
21. Om sjælevandring	145
22. Hvor farligt det er at religionen indgyder rædsel for ligegyldige ting	145
23. Om fester	146
24. Om love i lokale religioner	147
25. Ulempen ved at overføre en religion fra et land til et andet	148

26. Fortsættelse af samme emne	148
--------------------------------	-----

25. BOG

Om lovenes forhold til religionens indførelse i hvert land, og dens ydre former

1. Om følelsen for religion	150
2. Om motivet for tilslutning til de forskellige religioner	150
3. Om templerne	152
4. Om religionens tjenere	154
5. Om de grænser lovene bør sætte for gejstlighedens rigdomme	155
6. Om klostre	156
7. Om overtroens luksus	157
8. Om pavedømmet	158
9. Om tolerance i religiøse spørgsmål	158
10. Fortsættelse af samme emne	159
11. Om religionsskifte	159
12. Om straffelovene	160
13. En meget underdanig irettesættelse til inkvisitorerne i Spanien og Portugal	161
14. Hvorfor den kristne religion er så foragtet i Japan	163
15. Om religionens udbredelse	164

26. BOG

Om lovene med henblik på det forhold de bør have til den tingenes orden som de skal træffe bestemmelse om

1. Tanken med denne bog	165
2. Om de guddommelige love og de menneskelige	166
3. Om civile love der er i modstrid med naturretten	167
4. Fortsættelse af samme emne	168
5. Tilfælde hvor man kan dømme efter civilrettens principper ved at modificere naturretens principper	169

6. At arvefølgen afhænger af den offentlige rets og privatrettens principper og ikke af naturrettens principper	169
7. At man ikke bør bestemme ud fra religionens forskrifter når det drejer sig om naturrettens	172
8. At man ikke bør bestemme ud fra den lov som kaldes den kanoniske, når det drejer sig om sager der ordnes gennem privatrettens principper	172
9. At de sager som bør ordnes gennem civilrettens principper, sjældent kan ordnes gennem de religiøse loves principper	173
10. I hvilket tilfælde man bør følge privatrettens love som tillader, og ikke den religiøse lov- givning som forbyder	175
11. At man ikke bør indrette de menneskelige domstole efter grundsætningerne for de dom- stole som angår livet efter dette	175
12. Fortsættelse af samme emne	176
13. I hvilket tilfælde man med hensyn til ægte- skaber bør følge religionens love, og i hvilket man bør følge privatrettens love	176
14. I hvilke tilfælde man ved ægteskab mellem slægtninge bør indordne sig under naturens love, og i hvilke tilfælde man bør indordne sig under privatreten	178
15. At man ikke bør ordne de sager som afhænger af privatrettens principper, efter den offentlige rets principper	181
16. At man ikke bør træffe beslutninger ud fra privatrettens regler når det drejer sig om den offentlige ret	183
17. Fortsættelse af samme emne	184
18. At man bør undersøge om de love der tilsyne- ladende er i modstrid med hinanden, er af samme orden	185
19. At man ikke bør afgøre sager der bør afgøres inden for hjemmets fire vægge, efter privat- rettens love	186

20. At man ikke bør afgøre sager som hører under folkeretten, ud fra privatrettens principper	186
21. At man ikke bør afgøre sager som hører under folkeretten, ud fra den offentlige ret	187
22. Inkakongen Atahualpas ulykkelige skæbne	188
23. At når den offentlige rets love på grund af visse omstændigheder ødelægger staten, må man træffe beslutning ud fra en offentlig ret som bevarer den, og som undertiden bliver folkeret	188
24. At reglerne for opretholdelse af lov og orden efter politiske forskrifter er af en anden art end andre privatretlige love	189
25. At man ikke bør følge de almindelige forholdsregler i privatretterne når det drejer sig om forhold som bør underkastes særregler uddraget af deres egen natur	190

Sjette del

27. BOG

Eneste kapitel. Om oprindelsen til de romerske arvelove og til ændringerne i dem	193
---	-----

28. BOG

Om oprindelsen til de borgerlige love hos franskmændene og til forandringerne i dem

1. Om forskelligartetheden i de germanske folks love ...	205
2. At barbarernes love altid var personlige	207
3. Hovedforskel mellem de saliske love og vestgoternes og burgundernes love	209
4. Hvorledes romerretten gik tabt i frankernes område og bevaredes i goternes og burgundernes	210
5. Fortsættelse af samme emne	213
6. Hvorledes romerretten bevaredes i longobardernes landområde	214
7. Hvorledes romerretten gik tabt i Spanien	215

8. Et falsk kapitular	216
9. Hvorledes barbarernes lovsamlinger og kapitularier gik tabt	216
10. Fortsættelse af samme emne	218
11. Andre grunde til at barbarernes lovsamlinger, romerretten og kapitularierne faldt	219
12. Om lokale sædvaner; omvæltning i de barbariske folkeslags love og i romerretten	220
13. Forskelle mellem den saliske lov, eller de saliske frankeres lov, de ripuariske frankeres lov og andre barbariske folkeslags love	222
14. En anden forskel	223
15. Overvejelse	224
16. Om bevis ved hjælp af kogende vand, indført af den saliske lov	224
17. Vores forfædres tankegang	225
18. Hvorledes bevis ved tvekamp vandt udbredelse	227
19. En ny grund til at de saliske love, romerretten og kapitularierne er blevet glemt	232
20. Oprindelsen til æresbegrebet	233
21. Nye overvejelser angående æresbegrebet blandt germanerne	235
22. Om sædvaner i forbindelse med kamp	235
23. Om det juridiske grundlag for afgørelse af skyldsspørgsmål gennem tvekamp	237
24. Regler for tvekamp som juridisk afgørelse	237
25. Om de grænser der sættes for tvekamp som juridisk bevis	239
26. Om tvekamp som retslig afgørelse mellem en af parterne og et af vidnerne	241
27. Om tvekamp som juridisk afgørelse mellem en part og en af lensherrens pairs. Udfordring efter en uretfærdig dom	243
28. Om udfordring for misligholdelse af retten	248
29. Ludvig den Helliges regeringstid	253
30. Iagttagelser angående anker	256
31. Fortsættelse af samme emne	257
32. Fortsættelse af samme emne	258

33. Fortsættelse af samme emne	259
34. Hvorledes proceduren blev hemmelig	259
35. Angående omkostninger	261
36. Om den offentlige anklager	262
37. Hvorledes Ludvig den Helliges "Etablissementer" gik i glemme	265
38. Fortsættelse af samme emne	267
39. Fortsættelse af samme emne	269
40. Hvorledes man tog de retlige former fra de pavelige forordninger	270
41. Flod og ebbe i den gejstlige og den verdslige jurisdiktion	271
42. Romerrettens renæssance og hvad der deraf fulgte. Forandringer i domstolene	273
43. Fortsættelse af samme emne	275
44. Om bevis ved vidner	276
45. Om franske sædvaner	277

29. BOG

Om måden hvorpå man udarbejder love

1. Om lovgiverens ånd	280
2. Fortsættelse af samme emne	280
3. At de love der tilsyneladende fjerner sig fra lov- giverens sigte, ofte er i overensstemmelse med det	281
4. Om love som er i modstrid med lovgiverens sigte	281
5. Fortsættelse af samme emne	282
6. At love der tager sig ens ud, ikke altid har samme virkning	282
7. Fortsættelse af samme emne. Nødvendigheden af at udarbejde lovene godt	283
8. At de love der ser ud som de samme, ikke altid har haft samme motiv	284
9. At de græske og romerske love har straffet selvmord uden at have samme motiv	284
10. At de love der ser ud til at være i modstrid med hinanden, sommetider er udledt af samme ånd	285
11. Hvorledes to forskellige love kan sammenlignes	286

12. At de love der ser ud til at være de samme, sometider er reelt forskellige	287
13. At man ikke bør skille lovene fra formålet med dem. Om de romerske love angående tyveri	288
14. At man ikke bør adskille lovene fra de omstændigheder hvorunder de er skabt	289
15. At det er godt at en lov sommetider retter sig selv ...	290
16. Forhold som bør iagttages ved ud- formningen af love	290
17. En dårlig måde at give love på	295
18. Tanker om ensartethed	296
19. Om lovgivere	296

30. BOG

Teori om de feudale love hos frankerne set i deres
sammenhæng med oprettelsen af monarkiet

1. Om feudale love	298
2. Om de feudale loves kilder	299
3. Oprindelsen til vasalsystemet	299
4. Fortsættelse af samme emne	300
5. Om frankernes erobring	301
6. Om goterne, burgunderne og frankerne	302
7. Forskellige former for jordfordeling	302
8. Fortsættelse af samme emne	303
9. Den rette anvendelse af burgundernes lov og vestgoternes angående jordfordelingen	304
10. Om slaveri	305
11. Fortsættelse af samme emne	306
12. At de landområder der blev delt af barbarerne, ikke betalte skatter	310
13. De byrder som blev båret af romerne og gallerne i frankernes kongerige	313
14. Om det der kaldtes "census"	315
15. At det der kaldtes "census", kun opkrævedes hos livegne og ikke hos frie mænd	317
16. Om hirdmænd eller vasaller	320
17. Om de frie mænds militærtjeneste	322

18. Om dobbelt tjeneste	325
19. Om bosættelser blandt de barbariske folkeslag	327
20. Om det der siden hen kaldtes lensherrernes retsudøvelse	331
21. Om kirkernes territoriale retsmyndighed	335
22. At domstolene var oprettet før slutningen af karolingernes regeringstid	337
23. Hovedtanken i abbed Dubos' bog om oprettelsen af det franske monarki i Gallien	341
24. Fortsættelse af samme emne. Betragtninger over systemets grundlag	342
25. Om den franske adel	345

31. BOG

Teori om de feudale love hos frankerne, set i forbindelse med omvæltningerne i deres monarki

1. Forandringer i embederne og lenene	352
2. Hvorledes det civile styre blev forbedret	356
3. Rigshovmestrenes autoritet	359
4. Hvad nationens holdning var til rigshovmestrene	361
5. Hvorledes rigshovmestrene opnåede kommandoen over hærene	362
6. Den anden periode af den merovingiske kongeslægts forfald	364
7. Om de høje embeder og lenene under rigshovmestrene	365
8. Hvorledes frit gods blev til len	367
9. Hvorledes de gejstlige besiddelser blev omdannet til len	369
10. Gejstlighedens rigdomme	371
11. Europas tilstand på Karl Martels tid	372
12. Indførelsen af tiende	375
13. Om valg af biskopper og abbeder	379
14. Om Karl Martels len	379
15. Fortsættelse af samme emne	380
16. Sammenblanding af kongemagten og rigshovmesterembedet. Karolingerne	380

17. Et særligt forhold ved valget af konger under karolingerne	382
18. Karl den Store	384
19. Fortsættelse af samme emne	385
20. Ludvig den Fromme	386
21. Fortsættelse af samme emne	388
22. Fortsættelse af samme emne	389
23. Fortsættelse af samme emne	390
24. At frie mænd blev gjort i stand til at besidde len	393
25. Hovedårsag til karolingernes svækkelse. Forandring i det frie gods	394
26. Forandring i lenene	397
27. En anden forandring i lenene	399
28. Forandringer i de høje embeder og i lenene	400
29. Om lenenes natur efter Karl den Skaldedes regeringstid	401
30. Fortsættelse af samme emne	402
31. Hvorledes kejserriget gik ud af Karl den Stores besiddelse	404
32. Hvorledes Frankrigs krone kom Hugo Capet i hænde	404
33. Nogle følger af lenenes uopsigelighed	405
34. Fortsættelse af samme emne	410
 REGISTER	 412